

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-266/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola, Malešovice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace
Sídlo:	664 65 Malešovice 106
IČ:	70 994 871
Identifikátor:	600 109 968
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Helenou Kratochvílovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Malešovice
Místo inspekční činnosti:	Malešovice 106
Termín inspekční činnosti:	29. – 31. březen 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon) pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání dětí. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena zejména na naplňování cílů předškolního vzdělávání, bezpečnost a ochranu zdraví dětí, personální a materiální podmínky.

Aktuální stav školy

Mateřská škola, Malešovice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace vykonává činnost mateřské školy (dále MŠ) s nejvyšším povoleným počtem 60 dětí a školní jídelny. Ta poskytuje služby i pro cizí strávníky. MŠ se nachází v klidném prostředí na okraji obce. Sídlí ve dvou jednopatrových budovách propojenými tzv. krčkem. V jedné z nich je technické zázemí, v další probíhá vzdělávání dětí. Budovy prochází od srpna 2008 postupnou rekonstrukcí. Za nimi je prostorná školní zahrada s nerovným terénem vybavená pro pohybový rozvoj dětí převážně kovovými herními prvky. Prohlídkou školy a analýzou dokumentace byla zjištěna vysoká míra výskytu bezpečnostních rizik (např. nezakryté radiátory, neprovedená revize tělovýchovného nářadí, výtluky v přístupové cestě do MŠ,

chybějící poučení o bezpečném chování dětí v třídních knihách, nevhodné využívání vstupních prostor pro obouvaní dětí). V průběhu inspekce přijala ředitelka k některým z vyjmenovaných nedostatků ihned technická a organizační opatření.

Ve školním roce 2010/2011 je kapacita MŠ naplněna na 88 %. K 1. září 2010 byla z důvodu zvýšeného počtu přihlášených dětí otevřena po dlouhé době druhá třída. Ke dni inspekce MŠ evidovala 53 dětí. Z jejich celkového počtu jich 7 zahájí k 1. září 2011 povinnou školní docházku, 1 z nich ji má odloženou a 5 nedovršilo tři let. MŠ navštěvují vedle místních dětí i děti dojíždějící z okolních obcí.

Vzdělávání se uskutečňuje podle *Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání* (dále ŠVP PV) s názvem „Barevný rok“, který je platný od 1. září 2010 na období tří let. Jeho vzdělávací nabídku obohacuje aktivita seznamování s anglickým jazykem. Zajišťuje ji učitelka v průběhu vzdělávání dětí.

V MŠ je 6 pracovníc, 3 z nich jsou učitelky včetně ředitelky. Dvě pedagogické pracovnice jsou začínající a nemají žádnou zkušenost se vzděláváním dětí předškolního věku. Jedna má vysokoškolské vzdělání v oboru učitelství pro mateřské školy, další nemá odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává. V MŠ došlo k 1. září 2008 ke změně ředitelky, která byla jmenována do funkce na základě konkurzního řízení.

Provoz v MŠ je od 6:45 do 16:30 hodin. Měsíční výše úplaty za předškolní vzdělávání byla ve školním roce 2010/2011 stanovená pro děti s celodenní docházkou ve výši 270,- Kč, s nepravidelnou docházkou ve výši 190,- Kč.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP PV

Základním pedagogickým dokumentem MŠ je ŠVP PV. Poskytuje velmi dobrý obraz o podmínkách školy, které důsledně vycházejí z její analýzy. Okruh vztahující se ke vzdělávacímu obsahu, který je z hlediska vzdělávání dětí sítěžný, nepracuje s konceptem klíčových kompetencí. Integrované bloky nezahrnují vzdělávací nabídku (činnosti). Využívaný nástroj k hodnocení individuálních vzdělávacích výsledků dětí nepodporuje individualizaci vzdělávání. Nezabývá se cíleně rozvojem vědomostí, dovedností a postojů dětí v sociální oblasti. Třídní vzdělávací programy se ke ŠVP PV tematicky vztahují, ale o naplňování kompetencí dětí nedávají přehled. Kontrola ŠVP PV je neúčinná. MŠ neprovádí systémové hodnocení celkových výsledků vzdělávání školy.

Dosažené výsledky vzdělávání dětí měly nízkou úroveň. Příčinou zjištěného stavu jsou především chybějící zkušenosti všech učitelek vyplývající z jejich krátké pedagogické praxe. Vzdělávání nesměřovalo k podpoře osobnostního rozvoje dětí. Vzdělávací nabídka byla nepodnětná a neodpovídala jejich konkrétním možnostem a potřebám. Zvolené metody nenavazovaly na předcházející dětské poznatky a zkušenosti. Nestavěly na učení prožitkem. Zvolená motivace nevycházela z aktuální situace. Děti plnily převážně úkoly zadáné dospělými na úkor vlastní aktivity, tvořivosti, fantazie a emočního prožívání. Hodnocení jim neposkytovalo účinnou zpětnou vazbu o jejich úspěšnosti. Učitelky nepodporovaly smysluplné rozvíjení her a nevyužívaly je pro přirozené učení dětí. Spolupráci mezi nimi cílevědomě nerozvíjely. Děti neuměly samy řešit konflikty, které často mezi nimi vznikaly. Učitelky je důsledně neřešily v zájmu posilování jejich sebekontroly a duševní odolnosti.

V celkové organizaci vzdělávání byl uplatňován pedagogický styl, který nepodporoval partnerskou komunikaci. Děti nedodržovaly pravidla soužití a bezpečného chování ve třídě (např. při používání tělovýchovného nářadí a opouštění třídy). Tím, že se na jejich tvorbě nepodílely, neměly je zažité a nepociťovaly potřebu je zachovávat. Jejich mluvený projev byl příliš hlasitý.

Děti neměly upevněné hygienické a zdvořilostní návyky, neuměly manipulovat s přiborem. K jejich zdraví nepřispívala nastavená organizace při zajišťování sebeobslužných činností související s přezouváním. Děti je vykonávaly ve stísněných prostorách pod schodištěm a u vstupu do budovy. Seděly na podlaze, na schodech, i když mají k dispozici účelovou šatnu. Naopak jejich zdraví podporovalo pravidelné zařazování pohybových aktivit, čištění zubů, funkční pitný režim a bohatá nabídka ovoce i zeleniny. Kultura i estetika stolování byla nízká (např. absence prostírek, ubrousků). Individuální potřeba spánku dětí nebyla respektována. Děti nejstarší věkové skupiny měly bezprostředně po jídle zařazenou cílenou řízenou činnost u stolečků, což bylo z hlediska jejich psychohygieny zcela nevhodné. Tato skutečnost je v rozporu se zpracovaným *Provozním řádem*, ve kterém je v části písmene f) uvedeno „...po obědě cca 1 hodinu odpočívají všechny děti...“.

Rodiče jsou o výsledcích svých dětí informováni prostřednictvím třídní schůzky, denního kontaktu a neformálních setkávání (např. den otevřených dveří, vánoční posezení). Informace o činnosti školy mohou získat na webových stránkách obce. Děti obohacují kulturní život obce svým četným vystupováním na veřejnosti. Další formou informačního systému jsou konzultace učitelek s odborníky školského poradenského zařízení a klinickou logopedkou. Týkají se odkladů školní docházky dětí a jejich vad výslovnosti. Poskytování informací je zakotveno v dobře zpracovaném školním řádu. Vymezuje jasná pravidla pro zajištění bezpečnosti dětí při jejich předávání zákonným zástupcům. V kapitole III. se uvádí „*Učitelky odpovídají za děti od doby, kdy dítě převezmou od rodičů nebo jimi pověřených zástupců až do doby, kdy je opět rodičům nebo zástupcům předají*“. V průběhu inspekce bylo zjištěno, že ustanovení tohoto článku neodpovídalo realitě. Z analýzy dokumentů (pracovní doba učitelek a denní režim) vyplynulo, že přímá pedagogická činnost učitelek u dětí není v souladu s délkou provozu MŠ. Děti od 15:30 hodin do 16:30 hodin vydávala zákonným zástupcům provozní pracovnice (porušení ustanovení § 5 odst. 1 vyhlášky č. 14/2004 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů).

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

MŠ vykonává činnost podle údajů, za kterých byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení. Vytváří vhodné předpoklady pro rovný přístup k předškolnímu vzdělávání. O své vzdělávací nabídce a způsobu přijímání dětí dobře informuje rodiče i veřejnost. Při přijímání dětí postupuje v souladu s právními předpisy a respektuje stanovená kritéria. ŠVP PV není v souladu s dokumentem *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* (RVP PV) v oblasti vzdělávacího obsahu (porušení ustanovení § 5 odst. 1 školského zákona).

MŠ má dostatek finančních zdrojů poskytovaných ze státního rozpočtu, od zřizovatele, z úplaty za předškolní vzdělávání a stravného. Prohlídkou interiéru lze konstatovat, že jsou finanční prostředky využívány ve prospěch vzdělávání dětí a vzdělávacího procesu. Plně slouží k realizaci ŠVP PV. MŠ svými doplňkovými aktivitami získává další prostředky, a tím poskytuje širší možnosti pro realizaci vzdělávacího programu.

Ředitelka splňuje pro výkon svojí funkce zákonem stanovené předpoklady. Po svém nástupu řešila náročné úkoly související s neutěšeným stavem materiálních podmínek v budově MŠ. Zhostila se jich dobře, dokázala promyšleně zvolit priority důležité pro zajištění chodu školy jako celku. Pro vzdělávání dětí vytvořila podnětné prostředí, které doplňují výrobky z přírodních materiálů, četné dětské práce a květinová výzdoba. Mimořádná čistota a pořádek umocňují celkový estetický vzhled všech prostor. Na zlepšování věcného zázemí se podílí příležitostně sponzorské dary a výrazně zřizovatel.

Spolupráci s ním hodnotí ředitelka jako velmi přínosnou. Kvalitu řízení snižuje minimální praxe ředitelky v oblasti předškolního vzdělávání (cca 2 roky). Převažující její pedagogická činnost byla na jiném typu školy. Hlavním nedostatkem je skutečnost, že se učitelky dále nevzdělávají, jednání pedagogické rady neřeší jejich metodickou a odbornou pomoc a kontrolní systém je nefunkční. Vše se negativně promítá do kvality a úrovně vzdělávání. Povinnou dokumentaci školy vede ředitelka řádně, některé formální nedostatky odstranila v průběhu inspekce (např. školní řád, výjimku z počtu dětí na třídu, evidenční listy, třídní knihy, úplatu, provozní řád, knihu úrazů).

Pro naplňování ŠVP PV nejsou dobré personální podmínky. Tímto stavem je vážně ohrožena úspěšnost dětí při vzdělávání, jejich bezpečnost a ochrana zdraví a organizace vzdělávacích činností. Od roku 2008 byl v MŠ zaznamenán velký nárůst dětí (cca z 19 na 53). Jejich průměrný počet v roce 2011 na jednu učitelku činí 17,66, což převyšuje krajský normativ (12,98) i celorepublikový průměr (12,47). Krajem přidělený normativní počet pedagogických pracovníků v březnu 2011 činil 3,47. Rozpisem rozpočtu na rok 2011 byl limit zkrácen a stanoven ve výši 3,09, což je o 0,38 úvazku méně, než byl stanoven výpočtem rozpočtu. Výše provedenými změnami v limitu počtu pedagogických pracovníků ředitelka nemůže zajistit souběžné působení učitelek ve třídách ve prospěch účinné podpory individuálního rozvoje osobnosti dítěte (např. při obědě, ukládání dětí ke spánku, při jejich pobytu venku). Tato skutečnost spolu s častým střídáním učitelek ve třídách má negativní dopad na cílevědomé a systematické vzdělávání dětí. Nedostatky byly zjištěny v neefektivním rozvržení přímé pedagogické činnosti učitelek k nastavené organizaci pedagogického procesu.

Závěry, celkové hodnocení školy

MŠ poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení a školským zákonem. Dodržuje podmínky k přijímání dětí ke vzdělávání podle příslušných právních předpisů. Nemá vytvořený funkční systém v oblasti zajištění bezpečnosti dětí při vydávání dětí zákonným zástupcům.

Stávající systém řízení má nedostatky, které se odrážejí v nízké úrovni celkových výsledků vzdělávání. Organizace vzdělávání je vzhledem k cílům ŠVP PV nesprávně nastavena, limit pedagogických pracovníků je poddimenzován, metody, přístupy a formy práce s dětmi jsou zastaralé, nepodporují jejich osobnostní rozvoj.

Po nástupu ředitelky do funkce se výrazně zlepšilo materiální vybavení školy, byla otevřena druhá třída, ale počet učitelek se zvýšil jen nepatrně.

Nedostatky, které vyžadují přijetí opatření, se týkají:

- 1. dopracování ŠVP PV (viz text, porušení ustanovení § 5 odst. 1 školského zákona),***
- 2. systémového hodnocení celkových výsledků školy (viz text),***
- 3. metod a přístupů uplatňovaných ve vzdělávání (viz text),***
- 4. bezpečnosti dětí při jejich odpoledním odcházení (viz text, porušení ustanovení § 5 odst. 1 vyhlášky č. 14/2004 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů),***
- 5. řízení MŠ především v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v požadavcích definovaných RVP PV a kontrolní činnosti (viz text),***
- 6. personálních podmínek (viz text).***

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30 dní požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na Českou školní inspekci, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30. května 2012 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Přílohy inspekční zprávy

Příloha č. 1 - Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Jihomoravského inspektorátu, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně 19. dubna 2011

(razítko)

Mgr. Marie Koutná, školní inspektorka

Koutná v. r.

PaedDr. Jiřina Götzová, školní inspektorka

Götzová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Brně 19. dubna 2011

(razítko)

Helena Kratochvílová, ředitelka mateřské školy

Kratochvílová v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.